

Előfizetési feltételek
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve:
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitltár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

Kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papíráru-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova egy a lap szelle-
mi részét illető k ö z -
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési felhívás

„KÖZÉRDEK” XVII. évfolyamára.

Történelmünknek nagy és nehéz kor-
szakát éljük. Aggodalom helyett szívün-
ket fölemelő bizalom, néma várakozás
helyett erőteljes munka, széthuzás he-
lyett hatalmas sorakozás, kétségeskedés
helyett öntudatos cselekvés, kapkodás
helyett bölcs megfontolás kell, hogy ké-
pezék nemzetünk fő jellemvonásait. Po-
litikában és hadvezetésben ezen erények-
kel diadalmaskodtak őseink. Ezek kell,
hogy áthassák nemcsak a nép vezéreit,
hanem az egész nemzetet. Együtt kell
éreznünk, együtt kell cselekednünk, együtt
kell áldoznunk, mert a jövő egész di-
csősége a mi nemzedékünké, mely felelős
lesz a történelem kérlelhetlen ítélőszéke
előtt.

A mi vármegyénknek, a mi társadal-
munknak is részt kell venni a nagy
nemzeti munkában, amint hogy Alsó-
fehér vármegye mindig elől állott a
nemzet napszámosai sorában, küzdve,

fáradva nemes, fölemelő eszmékért s
azok valószínűségeért. Ha kevesen is va-
gyunk számban, ha gyöngék is vagyunk
anyagi erőben, ez nem tántorított meg
soha kötelességeink hű teljesítésében.
Az igaz szabadelvű eszmék munkásai
voltunk s azok is maradunk. Elveink,
nézeteink, törekvéseink hű kifejezője a
„Közérdek” lesz jövőre is, melynek
anyagi és szellemi támogatására felhív-
juk hazafias közönségünket. Buzgó, lel-
kes munkatársak ajánlották fel tevékeny
közreműködésüket s mi rajta leszünk,
hogy mint eddig, úgy ezután is lapunk
csak a közérdeket szolgálja.

A „Közérdek” szerkesztősége:

Dr. Magyarai Károly. **Török Bertalan.**

Főmunkatárs:

Dr. Ebergényi Sándor.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 „ — „
Negyedévre 1 „ 50 „

A lap esinos kiállításáról és pontos
szétküldéséről a „Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papíráru-gyár Részvénytár-
saság” mint kiadó gondoskodik, hova az
előfizetések mielőbbi beküldését kérjük.

Bánffy és a függetlenségi párt.

(L. I.) A függetlenségi párt erősen
megharagudott a kormányelnökre azon
szavaiért, melyekkel ujévi beszédében a
kiegyezési provizorium törvénynyé vál-
tának akadályozását jellemezte.

Kemények voltak az ujévi beszéd
szavai; szokatlan volt a „turbulens”
jelző; érthető a felháborodás, mely a
nyomában keletkezett. De midőn a kor-
mányelnök azon nagy felelősségről be-
szélt, mely őt, mint az ország nagy
többségének vezérét, a nemzettel és ki-
rályával szemben terheli; midőn a „ma-
gyar” politikának eminens érdekeit s a
külföld előtti reputációját fejtegette;
midőn a felelősséget és parlamenti te-
kintélyt szembe állította azon szenvedé-
lyesen személyeskedő akcióival, melyet
az említett javaslat ellen, nem magá-
ért ezen szükség-követelte expediens ja-
vaslatért, nem az ország javáért, mely
itt kockáztatva még a függetlenségi
programja szerint sem lehetett, ha-
nem egyenesen és kizárólag a kormány-
elnök személyéért indítottak: akkor a
kormányelnök ezen szigorú kritikájától
a jogosultságot elvitatni nem lehet.

TÁRCZA.

Csillám.

Leány, leány! Mi vagy nekem te?
Hisz alig hogy csak láttalak . . .
És elsuhantál, mint az árnyék . . .
De arczod lelkemen maradt.

*
Láttam a tengert csöndes éjszakán.
Mélyen sötétlő sima tükörön
Csillagvilágok arca rengedez.
Csodás magány az, melybe hang se száll.
Egy mozdulatlan messzeségű árny,
Beszörva csillagok szikráival . . .
És elbűvölt szívemnek vágya kelt
Beléolvadni a mély hallgatásba —
S árnyon, sugáron, csillagon keresztül
Röpülni, mint egy eltévedt sohaj . . .

*
Leány, te ismeretlen szép leány!
Lényednek árnya így borult reám.

*
Kérdés tolul ajkamra ujra:
Van-e szivedben vágy, remény?
Mi az a mélységes borongás
Szemed sötétlő éjjelen?
Való-e homlokod nyugalma?
Avagy csak álarcz, mely alatt
Titkon már édes álmokat szó
A szárnyat öltő gondolat? . . .

Csengett-e dallam már szivedbe,
Remegve, lágyan, edesen?
Megilleté-e már a lelked
Egy fájó boldog érzelem . . . ?
Lehajtott-e magános órán
Zokogva azt a szép fejet,
Könyvekbe sirva, elrebe-gve
Egy bűvös szót . . . egy . . . egy nevet? . . .

S ha szived szüzi rejtekébe
Még nem hatott se árny, se fény —
S hajnalt egedre nem nyitott még
Se vágy, se ébredő remény:
Ki nyitja fel szived világát?
Ki bontja majd ki titkodat?
Vagy árny a szived, mint az arczod,
S örökre mély titok marad?

Te ismeretlen szép leány, te!
Te bűvös-bajos szép alak,
Ki elsuhantál, mint az árnyék,
Mint ködbe vesző gondolat:
Hiába száll feléd a lelkem,
Hiába hívna vissza már . . .
Mi vagy?! — Szivem holt tengerére
Csillámló halvány fénysugár . . .

Gyulafehérvári Lantos.

Az én afférem.

— A Közérdek eredeti tárczája. —

Legjobban szeretem a kávéházat haj-
nali négy óra tájban. Ilyenkor a tágas, fé-

nyes termekben mély csend uralkodik, a
rendes kávéházi lumpok már, és a hihet-
lenül korán kelő stréberek még niucsenek
ott, szóval nem zavar bennünket semmi és
senki. A nagy bőrfotelben kényelmesen el-
nyújtózkodva isteni élvezet ilyenkor regge-
lizni és ujságot olvasni. Ehhez járul még
az, hogy mire a lapokat végigolvassuk, ad-
digra már a kapu is nyitva van és így
megtakarítjuk a kapupénzt, vagy magyarul,
a sperrgeldet. A hajnali kávéházbajárás te-
hát évi 36 frt 50 kr vagyonmegtakarítással
van egybekötve, ami ezer év alatt — az
ember nem is hinné! — kerek 36500 forin-
tot tesz ki.

Már ezért magáért is érdemes hajnali
négy órakor kávéházbajárni, hát még ha
tekintetbe vesszük a többi csábító mellék-
körülményt.

Lássuk csak. Ez az óra a napnak egyet-
len időszaka, melyben nem kell valami kel-
lemetlen hitelezői látogatástól tartanunk;
ilyenkor nem kell másfél óráig várakoznunk,
míg megkapjuk a kért ujságokat; ilyenkor,
ha akarjuk, nem adunk borraivalót, sőt nem
is fizetünk, mert a félig alvó pinczerekkel a
legnagyobb lelki nyugalommal elhitethetjük,
hogy már fizettünk; ilyenkor . . . De mi-
nek is folytassam tovább? Hiszen már ezek-
ből is nyilvánvaló, hogy hasonló isteni élvezet
kevés van a földön. Mivel pedig köztu-

A függetlenségi párt programjában benne van az önálló vámterület. Ennek a pártnak tagjai úgy vannak meggyőződve, hogy a külön vámterület fel fogja szabadítani sanyilódó iparunkat attól a nyomástól, melyet reá a gazdagabb Ausztria fejlett iparának konkurrenciája gyakorol; úgy vannak meggyőződve, hogy a vámszövetség minden intézkedésével és kiviteli prémiumával egyetemben, sőt a kereskedelmi forgalom tarifái is az osztrák ipart szolgálják a miénk rovására; úgy vannak meggyőződve, hogy a németországi még fejlettebb iparnak tökéletesebb gyártmányait külön vámterület mellett, tehát a behozatali vámnak nagy jövedelmei mellett is, megkaphatjuk oly áron, mint a milyennekkel ma az osztrák ipar produktumait, vámjövédelenélkül, megszerezzük; úgy vannak meggyőződve, hogy a vámsorompók felállítására rövid idő alatt fellendítene a vállalkozó kedvet s vele iparunkat; úgy vannak meggyőződve, hogy ezen ipari fellendülés legszebb és legtermészetesebben oldaná meg a fenyegető szociális kérdést, mert a mezőgazdaság terén nem értékesíthető vagy legalább nem eléggé jövedelmező munkás-erő ipari célokra lesz felhasználható s lekötendő; úgy vannak meggyőződve, hogy vámjövédelmek emelkedésével a magyar kultúra sürgető hiányai is kellő fedezetre találhatnának; úgy vannak meggyőződve, hogy a vámterület önállósága semmi módon sem érintheti a monarchia nagyhatalmi állását, ha csak azt nem akarjuk ezen nagyhatalmi állás egyik céljának tekinteni, hogy Ausztria vagyoni érdekeit óvjuk és mentegessük

még a magunk rovására is. S mind ezen meggyőződésük valószínűsítésére a dogma természeténél fogva a kiegyezés időszakát tartják a legalkalmasabbnak. Szóval ez a párt hazánk közgazdaságának fellendülését az önálló vámterület-től várja.

Mindenesetre erős optimizmus hatja át a felsorolt argumentumokat. De ha a függetlenségi párt ezen meggyőződéseire akkor, mikor a kiegyezés vita alá kerül, a parlamenti tisztességes harcra minden fegyverével, a meggyőződésnek minden argumentumával sikra száll: rokonszenv kíséri az akcióját. Még azok is tisztelettel fognak rá tekinteni, kik a kérdésnek beható tanulmányozása folytán más meggyőződésre jutottak.

De a legközelebbi multban nem erről volt szó. A kormány kijelentette, hogy 1898. január 1-től az önálló vámterület elvi alapján állunk az 1867. XII. t.-cikk 68. §-a értelmében. Tehát maga a nagyfotosságu elv egyáltalán nem volt veszélyeztetve. Miről volt tehát szó? Arról, hogy mivel Ausztriával a vámszövetséget megkötni nem sikerült; arra pedig idő nem volt, hogy az önálló vámterület életbeléptetésére szükséges intézkedések megtétecsenek: a legtermészetesebb modus vivendi következzék, t. i. az eddigi formák közt a vámszövetségnek provizorikus megnyujtása. Nem is lehet képzelni más eshetőséget, mint hogy, az önállóság elve kijelentve, megkapja a kormány az időt vagy a vámszövetségnek — amint ezt a parlament nagy többsége kívánja — kedvező feltételek közt való megújítására, vagy, ha ez nem lehet, az ön-

álló vám statuuálására. Ez tehát egészen másodrangú s ideiglenes természetű formális intézkedés, melyet a felelős kormányzat természeténél fogva szükségessé. S ha ez ellen a függetlenségi párt olyan szenvedélyességgel veszi föl a harcot, hogy a törvény kellő időre nem szentesíthető: nem az önálló vámterületért harcol, hanem csak azért, hogy a kormány tehetetlensége evidens legyen; csak azért, hogy a kormányt megbuktassa. Azért harcol, hogy a parlamenti munka lehetetlensége lemondásra bírja Báuftyt, a miként rábirta Ausztriában Badenit.

Erre a térére azonban már az országoknak, sőt pártihiveiknek rokonszenv sem kíséri őket. Abban segítségükre nem siet, hogy személyes ellenszenvből fontos érdekeket, sőt elért sikereket kockáztassanak. Akkor, mikor a kiegyezési alku részletei még csak nem is ismeretesek.

A függetlenségi pártnak az elvek szépsége adja meg a létjogosultságot. Az ideál, melyet egy nagy és szép multu nemzet álmaiból merített; a nemzeti nagyság reménye, mely szépséges csillagnak búbajos fényeképpen jár előttünk és szimbolizálja a jövőbe vetett hitünket és bizalmunkat. Az ideál, melynek látása felkelti lelkesedésünket, kiemel a köznapi lét bajoskodó vergődéseiből, költészetet inspirál az ifjunak, szónokká teszi a férfit és prófétává az aggastyánt. A nemzetnek tesz szolgálót az, ki ezen ideált, a nemzeti nagyság ideálját, mutogatja; még akkor is, mikor az opportunisták ész, a fontolgató politikus előtt az ideál elérhetetlen. Az mindig szép program, mely-

domás szerint lelkes hiva vagyok az isteni élvezeteknek, nagyon természetes, hogy egy idő óta a világért, sőt a tulvilágért sem mulasztanám el a hajnali reggelizést.

Egy ilyen reggeli alkalmával mely megdöbbenéssel tapasztaltam, hogy kivülem még három vendég ül a kávéházban és rendkívül meglepődötten élvezik mindazt a jót, amiben eddig csakis egyedül volt részem.

Hogy kerülnek ezek ide, mit akarnak ezek itt? — kérdeztem magamtól, de nem kaptam választ. Megkérdeztem magamat még egyszer, még tiszser, de mind hiába. Ez a hiabavaló kérdezősködés felbőszített és dühömben nagyot csapva az asztalra, felordítottam magamban: Micsoda! Hát ilyen együgyűek vagyunk mi emberek, mi, a teuremtes koronája? Hát minek kérdezzük magunkat, mikor jól tudjuk, hogy senki sem fog felelni? No hiszen, sok idő fog eltelni, míg még egyszer kérdezni fogok magamtól valamit.

A hozzám legközelebb ülő: olajbarna bőrű, érdekes arczu uri ember koronafekete korszakállal és hófehér gallérral. Az asztalához érve negédesen meghajoltam, mire barátságos mosolylyal fordult felém és így szólt: — Dzsinnu dáró, ben májój, kop, kop, kop.

Rögtön tisztában voltam, hogy valami exotikus idegennel állok szemben, ki nek az

egész beszédéből csak a barátságos mosolyt értettem meg. Azért nem is vesztegettem tovább az időmet és a másik vendég felé közeledtem.

Ez a második roppant különös egyénnek látszott. Nem volt ugyan komisz bakaruhában, de azért göndör haja mégis rövidre és simára volt levágva, az arca ellenben szintén egészen csupasz volt. Az orra után itélve, anyja valószínűleg libaárus lehetett; az apja foglalkozását azonban nem bírtam arról leolvasni. Elhatároztam, hogy ezt is megkérdezem tőle.

Én: Hogy van a kedves papája?

Ó: Talán ismerte?

Én: Azt hiszem. Ugy-e bár nem sarkutató?

Ó: Nem!

Én: Helyes, akkor ismerem. Hát hogy van? jól megy neki?

Ó: Köszönöm, elég jól, mert már meghalt. Én (részvétellel): Mindjárt gondoltam. Mi baja volt a szegénynek?

Ó (sohajtván): Szegény atyám, ha tudta volna...

Én: ... dehogyan szült volna engemet.

Én: Mi történt a szegénykével, miben halt meg?

Ó: Atyám ellentengernagy volt a „Lulus“ nevű korvetten és ez előtt két évvel egy

zivataros, borzalmas éjszakán leütötte a hajókötél...

Részvétellel szoritottam meg kezét és szememben egy meghatottságtól remegő könnyet morzsoltam szét.

Uj barátom erre mélyen elmerült a fájó visszaemlékezések feneketlen tengerében és mivel nem akartam, hogy ebben a tengerben elveszzen: erős kézzel ragadtam fölön és visszaadtam őt az életnek.

A hálátlan, ahelyett, hogy megmentőjének forró köszönetet rebegett volna, kiméletlenül rám rivalt:

— Ön téved! Az én fülem nem csengetyűzsinór. Vagy talán szándékosan inzultált?

Olyan szemtelenül nézett rám, hogy szerettem volna pofon ütni, de valami visszatartott. Az exotikus idegen ugyanis élénk figyelemmel kísérte a jelenetet és nem akartam, hogy a külföld előtt amugy is rossz hírnévnek örvendő nemzetünk verekedő természetének tünjék fel. Meglepedtem tehát annyival, hogy ridegen oda vágtam neki:

— Maga országos rágalmazó! Erről még beszélünk!

Elkértem a névjegyet, aztán ruganyos léptekkel távoztam és az imént tapasztaltakon okulva, rendkívül óvatosan közeledtem a harmadik és egyuttal utolsó vendég felé;

ből a biztos magatartásra elveket s állandó rokonszenvet találhatni.

De ha ezt a szép ideált magas trónusáról a szenvedélyes személyeskedés, parlamenti hecczek sarába rántja le: a rokonszenv ezen párt iránt könnyen megfogyatkozik. Megfogyatkozik pedig éppen akkor, mikor a magyar nemzet közgazdasági és politikai jövőjéért aggodóknak szoros összetartására talán nagyobb szükség lesz, mint bármikor volt a kiegyezés óta.

Roberto Fava akciója az olasz sajtóban.

A Szulus-ból Paulus-szá lett Roberto Fava olyan derek tevékenységet fejt ki az olasz sajtóban a román kultur-liga irredentisztikus törekvéseinek ellensúlyozására, amely a legteljesebb mértékben megérdemli a magyar sajtó és közvélemény figyelmét. A legutóbbi két hét alatt a Giornale di Udine, a La Stampa, Gazzetta Livornese, Il Mattino, Caffaro, Gazzetta di Venezia, Gazzetta del Popolo, Il Resto, Il Telegrafo, La Perseveranza, s a Nazione című lapokban jelentek meg tőle alapos és nagyon sok figyelemreméltó dolgot tartalmazó magyar-barát román-ellenes cikkek. A román kultur-liga a legutóbbi három hónap alatt mindent elkövetett, hogy a külföldi sajtóban az 1893—4-ikihez hasonló magyar-ellenes hadjáratot indítson meg. Hogy e szándéka az olasz sajtóban teljesen hajótörést szenvedett, az igen nagy mértékben Roberto Fava magyar-barát zurnalisztikai tevékenységének köszönhető.

Legutóbbi cikke a firenzei Nazione című tekintélyes lapban jelent meg.

E cikkében Roberto Fava a Romániában újra divattá lett magyar-ellenes tüntetéseket keményen elítelve, kimutatja, hogy a magyarországi románoknak semmi bajuk és nem szorultak romániai testvéreik demonstrációira. A dáko-román izgatásokat sem a történeti jog, sem az igazság, sem pedig

az annektálni ohajtott tartományok etnográfiai viszonyai nem igazolják.

Ami a románok magyarellenes vádjait illeti, azoknak alaptalanságairól mindenki meggyőződhetik, ha ellátogat Magyarország oláhok lakta vidékeire. Meggyőződhetik, hogy a magyarországi románok sokkal jobb helyzetben vannak mint romániai testvéreik. Anyagi helyzetük sokkal jobb, mint a romániai oláhoké. A hivatalokban sem tesznek különbséget a magyar és román között. A hivatalok minden ágában kellően vannak képviselve a románok. Alaptalan a magyarosítás vádja is. A magyar kormány nem üldöz, nem magyarosít egyetlen nemzetiséget sem, de az állam egységének érdekében nem engedheti meg az államellenes izgatásokat.

„Ami pedig a szabadságot és igazságot illeti — folytatja cikket Roberto Fava — ezek ritka országban részesülnek oly őszinte tiszteletben, mint Magyarországon. Nagyon különös, hogy a magyarokat éppen abban a Romániában vádolják szabadságsértéssel, hol a legborzasztóbb nyomorral sínylődő parasztság még ma is rabszolgaságban és fel vad állapotban van s ahol a teljesen törvényen kívül helyezett zsidók hallatlan üldözéseknek vannak kitéve. A dáko-romanizmus teljesen a reakció szolgálatába szegődött, mely diadalmaskodott Bécsben és végkép diadalmaskodni ohajt Pétervárot is.“

„Valamint 1848-ban is a románok a horvátokkal egyesülten harcoltak a hősi és szerencsétlen magyar nemzet ellen a reakció szolgálatában s előlítették a szabadság ama borzasztó bukását, melyet mindenki ismer, ugy most is a reakció szolgálatában állanak s a magyarokat támadva, a szabadságot fogják tönkre tenni. Ne felejtjük, — fejezi be cikkét — hogy a dáko-romanizmus eszméjét még II. Katalin idejében az orosz diplomácia eszelte ki s azóta ez az utópia mindig buzgó támogatóra talált Oroszországban, mely ezt alkalmas eszköznek tartja arra, hogy véle Romániát a pánszlávizmusnak megnyerje.“

az előbbi negédes meghajlást ismételve, bemutatkozom és barátságos felszólításának engedve, melléje ültem.

— Tudom már, mit akar — mondá szívélyesen. — Láttam az egész jelenetet és hallottam a sértést, melylyel illették. Ön azt akarja, ugy-e bár, hogy segédje legyek? Oh nagyon szívesen, csak tessék rendelkezni velem. Majd megtánczoltatjuk kissé azt a tacsokót, csak bizza rám. Az ilyesmit akár neki, akár önnek, de csak vérrel lehet lemosni. Most azonban sietek felkeresni segédársamat, hogy ellenfelét még itt találjuk. Így talán delután már el is intézhetjük a dolgot.

Én ugyan nem láttam be ennek a ropant sürgősségnek a szükségét, de nem szóltam, nehogy gyávanak tartson. Hallgattam akkor is, mikor a leikemre kötötte, hogy világért se mozduljak a helyemről, amíg vissza nem jön, némán vettem elő tárczámat, mikor előzetes költségek címén 50 forintot kért és szótlanul bámultam utána, mikor elégedett mosolylyal hagyta ei a kávéházat.

Egy fél óra múlva ellenfelem felkelt, megvetően végigmért és szintén eltávozott. Magamra maradtam és vártam. Egyik fél óra múlt a másik után, de segédem nem jött vissza. Ez még nem lett volna oly

nagy baj, de az ötven forintom sem jött vissza.

... És így vártam őt egy folytában három nap és három éjjel, mely idő alatt csupán pikkolo feketékből, fagyaltokból és jegeskávéból táplálkoztam. Végre beláttam, hogy a további várakozás egyértelmű lett volna a végelgyengülés útján való öngyilkossággal; gondolkozni kezdtem tehát, mitévő legyek, de nem jutott semmi az eszembe.

Busan néztem végig magamon, vajjon rajtam van-e még a sértés? Látni nem láttam semmit, de szinte éreztem, amint száradt rajtam...

Hirtelen mentő gondolatom támadt. Mit mondott a segédem? A sértést csak vérrel lehet lemosni! Jó, le fogom mosni.

Kifizettem számlámat, mely a borralalókkal együtt kerek 20 forintot tett ki és két hordár támogatása mellett haza vándoroltam.

A háziasszonyom ijedten csapta össze a kezét:

— Nagyságos ur, az Istenért! mi lelte?

— Semmi, — rebegtem aig hallhatólag — lovagias ügyem volt.

Ezzel kivettem tárczámat és átadva utolsó 30 forintomat, így szóltam:

— Hozzon nekem ezért a pénzért csirkét.

Tapasztalatok az anyakönyvvezetés köréből.

Motto: „Akinek az Isten hivatalát ad, eszet is ad hozzá.“

Mindjárt 3-ik évébe lép az anyakönyvvezetés, kezdünk is belejőni. Eleinte nehezen ment, de hát: „ha az Isten hivatalát ad, eszet is ad hozzá.“ (Ezt ugyan a pénzről szokták mondani, de ott gyakran ellenkező eset áll be.)

Nem tudom, más hogy van vele, de én annyira belejöttem, hogy némely ágát egészen másképpen csinálom. A tekintetes szerkesztő ur becses engedelmével közre is adom, hogy anyakönyvvezető kollégáim roslják meg; ami jó, azt vegyék gyakorlatba, ami nem, azt dobják el. „Jó pap holtig tanul.“

a) Halottvizsgálati bizonyítvány.

A 60.000—1894. évi belügyminiszteri rendelet 72. §-a azt mondja, hogy a halottvizsgálati bizonyítványra rávezetendő: a „halotti anyakönyv... száma alá bevezetett“, azután a hivatali pecséttel lebélyegzendő s „temetés céljából bejelentőnek visszaadandó.“

Én másképpen járok el. Miután a halottkém rendesen egy halottvizsgálati jegyzőkönyvet állít ki s ezt bejelentő elhozza, a halottvizsgálati jegyzőkönyvre vezetem rá a szükséges záradékot, de a halottvizsgálati bizonyítványt rá írva, az illető bejegyzés számát visszatartom a halotti irattár számára és helyette „Tanusítványt“ adok a temetés kieszközlésére.

Megmondom azt is, mitől jó ez.

Kétszer fordult már elő olyan eset, midőn később kiderült az anyakönyvi bejegyzés helytelensége. A halotti bizonyítványt igazoltam egy esetben a helytelen anyakönyvelést és ennek alapján kértem a bírói kiigazítást. Más esetben meg a halottvizsgálati bizonyítványt igazoltam a helyes adatnak bírói kiigazítás útján való szükségességét. Mióta ezen esetek előfordultak, azóta soha sem adom ki a halotti bizonyítványt, hanem rávezetem a halotti

— Micsodát? Harmincz forint ára csirkét? hát olyan éhes a nagyságos ur?

— Igen... azaz nem... Különböben ne kérdezzen sokat, hanem tegye, amit mondtam.

Rövid idő múlva ott volt vagy 40 pár csirke. Vidáman szaladgáltak a szobámban ide-oda és nem is sejtették, hogy micsoda tragédia van készülöben. Egy darabig engedtem őket szórakozni, türelmesen vártam, míg megnézik szobám ékességeit, aztán bezártam az ajtót és hozzáálltam a munkához: afférem elintézéséhez.

Először is összekötöttem minden egyes csirkének a lábát, ami csak öt órai keserves hajsza után sikerült; aztán levágtam fejüket és összegyűjtve ártatlan vérüket a lavórban, hozzáálltam a sértésnek vérrel való lemosásához.

Egy órai erős mosakodás és dörzsölés után sikerült a majdnem egészen rajtam száradt sértésnek legapróbb nyomait is eltüntetni; boldogan feküdtem le azzal a tudattal, hogy a becsületesem ismét oly tiszta, mint a frissen esett hó.

Igaz, hogy a tisztogatás kerek 100 pengőbe került, de legalább megtanultam, hogyan kell lovagias ügyeket gyorsan és veszélytelenül elintézni.

Legifjabb Mark Twain.

anyakönyvi bejegyzés számát s beteszem a halotti irattárba, mert nem tudom, esetleg nem lesz-e később szükség reá.

b) A haláleset feljegyzése a felekezeti születési anyakönyvben.

A fenn említett utasítás 78. §-a azt mondja, hogy ha nem állami anyakönyvvezető tartja nyilván az elhunyt születését, hanem felekezeti anyakönyvvezető, akkor annak kell megküldeni a halott díj- és bélyegmentes halotti anyakönyvi kivonatát.

En ragaszkodva az 1894. év XXXIII. t.-cz. 72. §-a és a fenn említett utasítás 78. §-ához, minden halálesetet, melynek születése nem a temető lelkész által vezetett születési anyakönyvben, hanem más községben vagy éppen más vármegyében tartatik nyilván, az 54.800—1896. számú rendelethez kiadott minta szerint megküldöttem a születési anyakönyvben való feljegyzése végett a halálesetnek.

Később, 1895. évi november 7-én, 96.198 szám alatt a belügyminiszter ur a 60.000. számú utasítás 78. §. első bekezdésében foglalt rendelkezést hatályon kívül helyezte azon indokból, hogy a temetés alkalmával ugy is tudomást vesz az illető lelkész, ki az elhunytnak születését tartja nyilván, a halálesetről, és feljegyzzi a születési anyakönyvben.

Igen, de hánha nem abban a községben született, ahol eltemetik, hanem más vármegyében és más községben? Honnan tudja az illető felekezeti lelkész, hogy X., kinek születése az ő általa vezetett felekezeti anyakönyvben van nyilvántartva, de évekké el előtt szülőivel más helyre költözött s ott meghalt, vajjon életben van-e, vagy meghalt. Már pedig a védkötelezettek pontos összeírása tekintetéből ezt tudni nagyon lényeges. Az igaz, hogy az említett rendelet azt mondja, hogy a védkötelesek összeírásánál az illető anyakönyvvezetőket igénybe veszik, amennyiben az illető lelkészek összeírását mi kell, hogy hitelesítsük. Igen, de X. már öt éve, hogy Csúcsra tartózkodik. Itt meghalt szeptemberben. A csúcsi védkötelesek összeírásában nem vétezt fel, mert meg van halva. X. pedig született Kolozsmegyében, Tarnason, ott a lelkész kiírja sorozásra, de nem jelenhetik meg, mert halott. Vezetik az állítási lajstromban, mint „törvénytelen távoli”-t éveken át, míg végre valahonnan rájönnek, hogy meghalt.

A tavaszon magam is elmentem a fiammal a sorozásra. Megdöbbenően sok a „törvénytelen távoli” levők száma.

Ekkor villant meg az eszembe, hogy az 1895. évi 96.198 számú belügyminiszteri rendeletet oda kellene módosítani: „azon halálesetek közül, melyeknek születése felekezeti anyakönyvvezetők által tartatik nyilván, azon fiuknak, kik 2 évestől 23-ig halmak el, halálesete is bejelentendő az állami anyakönyvvezetők által születésük községének felekezeti lelkészénél, a halálesetnek a születési anyakönyvben leendő feljegyzése végett.”

(Vége következik.)

Fővárosi levél.

Budapest, 1898. január hó eleje.

Metamorfozis nagy évadján,
Pálfordulások szezonán
Politikus leszek már én is,
— Amint hogy illik — gondolám.
És gyorsan meginterjuváltam
Egy pikáns arcú kis leányt:
A vámkérdésben mondaná meg,
Engemet mily szerepre szánt.

„Szerintem — mondá fölnevetve
Es kaczeran a kis leány —
Politikusnak ön bevalánk,
Ha, teszem, csök lenne a vám.
De minthogy ellenzéki volnék,
Ki öntől mindent megtagad —
Igy, tiszteit uram, megbocsásson:
A vánterület nem szabad.”

Am hiába volt érvelése.
Mert megköténk a fuziót . . .
S a kis leány meg én közötttem
Maradt a régi „állapot”.
És ebben, kérem tisztelettel,
Csupán csak anyai a morál:
A fuzióval, fuzióval,
Hogy minden, minden jóra vál.

A parlamentben mindazáltal
Szörnyen mérges a hangulat
S az elvtársai jó tanácsért
Majd széjjelszedik Justh urat.
S a nemzeti párt fuzióját
Bár sejtetik a szimptomák,
Van valami a levegőben,
Mitől a helyzet oly fonak.

Am fonak helyzet van manapság
E nagy világon mindenütt —
Igy fonak volna nemkülönben
A szerelem, ha jól „beüt.”
Peldaképpen fölhozom itten
Teszem föl Benkő Rózsikát,
S a szerb királyt, ki hó szerelmét
Kis levelekbe önti át.

E kis levélkék szörnyű sorsán
Nevet mostan a „félvilág” —
A demi monde-nak minden hölgye,
Sok orfeumi kis virág.
A rendőrök fennem cizálóak
Belőlük uton-uttfelen . . .
Igy léssen ok a nevetésre
A szerelem, ha szertelen.

Alvinezi Jogász.

Vegyes hírek.

— **Kérjük t. olvasóinkat hátralekös előfizetéseik gyors beküldésére.**

— **Olvasóinkhoz.** Lapunk mai száma közli előfizetési felhívásunkat. Midőn e helyen is felhívjuk arra t. olvasóink figyelmét és kérjük jövőre is szíves pártfogását, kötelességünknek ismerjük ezuttal is kijelenteni, miszerint jövőben is első és fő kötelességünk leendő az elvállalt feladatnak hiven megfelelni. Munkatársaink a régiéik és ezek száma a folyó évben is még szaporodott, mert mindig egyik kiváló gondoskodásunkat képezte, hogy lapunk minden egyes rovata szakképzett író által láttassék el. Rendes dolgozótársaink: dr. Ebergényi Sándor, Lázár István, Horváth Miklós, dr. Farnos Árpád, Székelyhidy Viktor, Pakots József, Tauber Cornél, Szabó Gyula, Sallak Róza, Balogh Ferencz és Székelyhidy Ödön. Időközönként Albert Iván, dr. Bikfalvy Károly, Gáspár János, br. Kemény Endre, dr. Nagy Károly, Szilágyi Farkas, dr. Varró László, dr. Winkler Albert, dr. Werner Gyula kiváló tollából nyerünk közleményeket. Tudósítóink — mint eddig is — mindig a leglelkiismeretesebben és leghevebben fognak értesíteni mindazokról, mik a vármegye területén történnek és olvasóinkat érdeklik. A kiváló hírlapíró Lichtenstein József szerkesztésében Budapesten megjelenő „Pester Correspondenz” című könyvatos lap-

pal fennálló viszonyunk pedig lehetségessé teszi nekünk, hogy az összes vidéki lapokat megelőzve a fontosabb politikai mozzanatok azonnal közölhesük. Egyik szerkesztőnk országgyűlési képviselő is lévén, a legérdekesebb budapesti híreket távirat útján fogja közölni lapunkkal. Magunk részéről tehát mindent megteendünk, hogy t. olvasóink igényeit kielégítsük, de viszont fáradozásainkat csak úgy koronázzandja siker, ha ebben olvasóközönségünk kellő mérvbeni pártolását megszerezhetjük, miért is ujlag is tisztelettel kérjük az előfizetések megújítását.

— **Kaszinó-bál.** A nagyenyedi kaszinó választmánya f. hó 6-án tartott ülésében a kaszinói bál határnapjául szombatot, január hó 22-ét tűzte ki. A bál a régi városháza nagytermében fog megtartatni az összes mellékhelyiségek igénybevételével. A bál sikerének biztosítására és mielőlt fenyesőbb tételére az előkészületek lázasan folynak.

— **Adózó közönségünk figyelmébe.** Adózó polgártársainkat ez uton is figyelmeztetjük, hogy a föld- és házbirtokon levő tartozások után az általános jövedelmi pótdoból levonandó kamat- és életjáradék-tartozásokról szóló vallomási izek e hó 31-ig az illetékes városi adóhivatalnál annál is inkább bejelentendők, mert e határidő eltelével a vallomási izek figyelembe vételü nem fognak.

— **Deák Péter jubiláns.** Mint a fővárosi ujságok írják, a nálunk is előnyösen ismert Deák Péter színigazgató a napokban ülte meg születésének 20 éves évfordulóját Nagy-Bányán. A jubiláns a közönség meleg ovációkban részesítette és egy szép arany órával lepte meg.

— **A Janku-szobor pénze.** Megirtuk nem rég, hogy a gyulafehérvári törvényszék letartóztatta és vizsgálati fogságba helyezte Albini Szeptimiuszt, mert a Janku-szobor alapjára begyűlt pénzzel, melyet rábiztak, nem tudott elszámolni. A Tribuna írja, hogy a törvényszék ugyanebből az okból letartóztatta és szintén vizsgálati fogságba vetette Mota Jánost, a Revista Orestiei szerkesztőjét is, aki egy ideig helyettesítette Albinit a begyűlt összeg kezelésében. A bukaresti Drapelul pedig azt ujságolja, hogy az ilfovi (bukaresti) törvényszék elrendelte Brote Jenő és Szlavics kihallgatását is, mert a Janku-szoborra való gyűjtésben ők is érdekelve vannak.

— **Öngyilkos százados.** Kolozsvárt a 23-ik vadász-zászlóalj századosa Reich Károly január hó 5-én agyonlőtte magát. A szimpatikus, művelt százados vármegyénkben is széles körökben volt ismeretes és kedvelt egyéniség. Sokáig volt helyőrségen A b r u d b á n y á n és kedves modorával mindenkinek birta nagybecsűlését. Öngyilkosságának oka ismeretlen. Tegnapelőtt inasát a postára küldte levelekkel s mikor az visszaérkezett, urát átlótt halántékkal, holtan találta a földön. Temetése e hó 6-án volt Nyugodjék csendesen.

— **Sertésvész.** Magyar-Bagó és O.-Tordos községekben a sertésvész megszűnt, az említett két község sertésállománya a zárólól feloldatott.

— **„Éljen soká!”** ez a mottója egy képek, mely utcai falragaszokon, kereskedőink kirakataiban, családi naptárakban és hírlapi

hirdetéseken látható s eredetiségével általános feltűnést kelt. Az ismert Kathreiner cég ajánlja az ő maláta-kávéját ezzel a képpel, melynek gyönyörű kivitele egyszersmind bizonyosság arra is, mily nagy lendületet vettek e részben a reklámok s nevezetesen az évek hosszú sora óta megjelenő Kathreiner-féle hirdetések mily nagy mérvben emelik becsüket. Az itt látható kép is elsőrendű művész esztétikájából való. A rajta lévő kis baba bizonyára megfigyelte, midőn a papája egy családi estélyén poharat emelt, hogy egy vendéget vagy családtagot felköszöntsön. „Éljen soká!” A tiszta öröm és őszinte ragaszkodásnak eme szép megnyilatkozása hatott az ő fogékony kedélyére s emlékébe vésődött. S a gyermekek saját szerű utánzása hajlamánál fogva, mely mindig megtalálja csapongó érzelmeik tolmácsolására a találó kifejezést, ő is köszönti a nénikéjétől hozott reggeli kávé. Ez pedig nem egyéb, mint a kedves Kathreiner, mely neki oly jól esik, oly kitűnően ízlik, mely az ő csontocskáit, gömbölyű karjait erősíti, orcácskáit üdévé varázsolja. És amint a telt csészét szájához viszi, megelégedésének és az ő kitűnő örömeinek a papájától hallott „Éljen”-ben ad kifejezést, melyet nénikéje felé kiált. A kis babának tetszésnyilvánítását és az idősebb nővér fesztelensé s mindamelllett oly kedves kacagását, melyre a kicsike üde kiáltása fakasztotta, a művész igen szerencsésen juttatta kifejezésre. A néni is régóta elvezi az egész családdal egyetemben a Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé, mely oly kitűnően egyesíti magában a malátának egészségi szempontból megbecsülhetetlen sajátosságait a megszokott, kellemes és kedvelt kávéval. Minél tovább szemléli az ember a gyönyörű gyermekcsoportot, annál kedvesebb és kellemesebb benyomást tesz. Az általánosan kedvelt Kathreiner-féle maláta-kávénak jobb ajánlól levelet igazán nem lehetett volna találni az itt látható valódi művészi kivitelű képnél.

— **Magyar Bazar.** A Wohl Janka által szerkesztett Magyarország legszebb és legjobb divatlapjára hívjuk fel a t. hölgyközönség figyelmét. A Magyar Bazar nem csak a legszebb, a legjobb divatlap, de az egyetlen, amely havonként négyszer jelenik meg. Előfizetési ára negyedévenként még is csak 2 frt, sőt a Magyar Ujság politikai napilap előfizetői, valamint iskolák és tanítónők részére csak 1 frt 50 kr negyedévenként. A Magyar Bazar divatrészének művészi kivitelű fekete nyomású képei a külföldi nagy szabóművészet Budapestre küldött legkiválóbb modelljei után készülnek, míg színezett képei a Párisban megjelenő „Moniteur de la Mode” és „Grand couturier” című világhírű divatlapok legjavából valók és e nagy francia házakból kerülnek ki a kivágott legújabb szabások is, melyek gyakran mellékletül adtnak. Ezenkívül angol divatképekkel is kedveskedik a Magyar Bazar. A Magyar Bazar megrendelő címe: Magyar Bazar kiadóhivatala, Budapest.

NAPIREND.

Vasárnap: január 9. Ev. ref. egyházközségi képviselőtestületi közgyűlés d. e. 9 órakor. — Működvelői előadás Balázsfalván, szünre kerül: „A méltóságos csizmadia”. Kezdeté este 7 órakor.
Hétfő: január 10. A Testgyakorló Egyesület gyakorló órája d. u. 6-7-ig.
Szombat: január 12. Közigazgatási bizottság rendes havi ülése d. e. 10 órakor.

Kérjük a városi hatóságokat és az egyeteket elnököket, hogy a gyűlések idejét jó előre lapunkkal közölni sziveskedjenek.

Meteorológiai jelentés jan. 5-től jan. 8-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
7	7	73.4	-7.3	NW ₂	10	—	
5	2	71.3	-2.0	—	4	—	-1.8 -7.3
	9	70.8	-5.3	NW ₁	5	—	
6	7	68.0	-3.5	NW ₁	10	—	
	2	66.3	+0.4	N ₂	10*	ny	+0.8 -3.5
9	66.3	-0.5	—	9*	0.1		
	7	67.6	-0.2	—	10	—	
7	2	67.4	+2.3	—	10	—	+3.2 -0.2
	9	67.6	+0.7	W ₂	10●	1.0	
8	7	66.0	+0.1	—	10	—	
	2						
	9						

Kilátás: Enyh, esőre hajló idő rákövetkező havazással s lehüléssel.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1-10-ig. Borulat fok = 1-10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég Δ = dara.

Közgazdaság.

A gyümölcsfák trágyázásáról.

Elegge ismeretes, hogy kultúrnövényeinktől csak az esetben várhatjuk a lehető legmagasabb terméseredményeket, ha azokat a szükséges ápoláson kívül a nekik megfelelő táplálékban is részesítjük. Ezen állítás nemcsak a szántóföldeken tenyészett növényeinkre, hanem gyümölcsfáinkra is vonatkozik. Gyümölcsfáink is csak az esetben adják az annyira kívánt terméshozamot, ha a szükséges ápoltatási munkálatokon kívül időről-időre erőteljesen megtrágyazzuk azokat.

A leszedett gyümölcsökben foglalt elhasznált tápanyagokat a fának okvetlenül vissza kell adnunk, azonkívül gyümölcsfáink az évente szükségelt visszavágások alkalmával is tápanyag-vesztéséget szenvednek, feladatunk tehát a fának ezen anyagokat trágyázás által visszapótolnunk. Ha ezt tenni elmulasztjuk, rendszeren megtörténik az, hogy az illető fának a gyümölcsei a jövő évben apróbbak s kevésbé zamatosak is. Gyengén táplált gyümölcsfák a legkülönfélébb betegségeknek van alávetve s az időjárás hirtelen változása által jobban szenvednek, mint a rendszeren tápláltak. Minél erőteljesebben táplálunk egy fát, annál jobban működnek annak egyes szervei s csak ez esetben adhat jó minőségű gyümölcsökből nagy terméshozamot.

A növények elemzéséből megtanulhatjuk azt, hogy növényeink nemcsak egyes tápanyagokból élnek, hanem tökéletes kifejlődésükből sokféle tápanyagra van szükségük. Csak a kálium táplált növény ép oly kevésbé fejlődik, mint csak nitrogénnel és foszforsavval táplált. Ellenkezőleg az összes szükséges tápanyagok összegével táplálkoznak. Épp ez okból óvakodjunk egyoldalú trágyázástól. Szükséges ezenkívül, hogy minden tápanyagot bizonyos arányban adjunk. Nitrogéntrágyázás csak az esetben lesz hasznos hozó, ha káli és foszforsav bizonyos arányban van jelen. Épp ugy a fosz-

forsav-trágyázás is teljesen hatástalan, ha a talajból a káli és a nitrogén hiányzik. Miután a nitrogén, foszforsav és káli a három legfontosabb tápanyag, a trágyalébe, melyet gyakran használnak fel trágyázásra, a káli könnyen adhatjuk fahamu alakjában, csak hogy ezt a felhasználás előtt 8-10 nappal kell hozzáadniunk. Czélszerű naponta ezen folyadékot jól összekeverni, s mire felszínén buborékok képződnek, használatra alkalmas.

Alkalmazása tetszés szerinti évszakokban történhet, a belőle trágyázásra felhasználható mennyiség az illető fa nagyságától függ; inkább többet adjunk, mint kevesebbet. Legczélszerűbb évente háromszor trágyázni és pedig a következő évszakokban: A legelső trágyázás ősszel történjék, mielőtt a fa teljes nyugalmi szakát eléri. Minél nagyobb volt a termés, annál többet kell trágyázni. Az őszi trágyázás azért fontos, miután a fa még a fagy beállta előtt megerősödik, s így jobban képes az időjárás okozta behatásoknak ellentállani.

Második trágyázást előnyvel alkalmazhatunk február és március hónapokban a szerint, amint azt az időjárás megengedi. Ekkor már közel vagyunk azon időhöz, melyben a rügyek megduzzadnak, a bimbók kinyílásukhoz készülnek és a törzs életműködését megkezdte. Ezen korai trágyázás a hajtások növekedését is jelentékenyen fokozza.

Harmadik trágyázás szükséges június és július hónapokban. Ezen időben fejlődnek a jövő évi virágrügyek és ez okból a trágyázás ezen időben nem csak ajánlatos, hanem szükséges is.

A trágyázás csak az esetben előnyös, ha e czéltől idősebb és egyedül álló faknál ott ásunk csatornákat a földbe, ahol a gyökérszövet szívó képessége és a gyökérhejak vannak elhelyezve, miután ezek veszik fel a talajból a táplálékot, míg a törzs alján lévő idősebb gyökerek táplálék-felvételre már nem alkalmasak. Ez okból nem czélszerű a trágyalévet a törzs tövéhez önteni. Igen czélszerű a szívógyökerek közelében agyagsöveket beásni, és pedig oly módon, hogy csak néhány centiméternyire kiálljanak a földből. Hogy a forró nyári hónapokban a gyors elpárolgást megakadályozzuk, czélszerű a sövekre cseréptéglákat, vagy paladarabokat rakni. Fialat fák körül keskeny árkot is áshatunk és azt töltjük meg trágyával. Jól készített komposzt ez esetben is nagyon ajánlható.

Ha a gyümölcsfákat mesterséges trágyában akarjuk részesíteni, legczélszerűbb, ha Wagner tanár sokszor kipróbált utasításai szerint járunk el. Wagner 1 hektárnyi gyümölcsösre ajánl:

- 400 kg. 17%-os szuperfoszfátot,
 - 160 kg. chlorkáliumot,
 - 200 kg. kénsavas ammóniakot, vagy
 - 130 kg. foszforsavas káliumot,
 - 70 kg. salétromsavas
 - 150 kg. kénsavas ammóniakot.
- Egy négyzetméterre:
- 40 gramm 17%-os szuperfoszfátot,
 - 16 gramm chlorkáliumot,
 - 20 gramm kénsavas ammóniakot, vagy
 - 18 gramm foszforsavas kálium,
 - 7 " chlorkálium
 - 15 " kénsavas ammóniak.

Ezen műtrágyákat tavasszal szórjuk el egyenletesen és felásás által a talajjal elegyítjük. Május hó közepén adhatunk hek-

táronként 300 kg. chilisalétrómot (30 gramm négyzetméterenként), a salétrómot egyenletesen szórjuk el és kapával, vagy ásóval a föld alá huzzuk.

Junius végén vagy július elején megismételhetjük a fenti chilisalétrómot trágyázást, vagy — ami még ajánlatosabb — 300 kg-nyi tápsó trágyázást adhatunk hektáronként (30 gramm négyzetméterenként), hogy a gyümölcsök és a gyümölcsnedv kiképződését fokozzuk.

A tápsó a következő összetétellel bírjon:

30 rész foszforsavas mész,
25 „ chilisalétrómot,
25 „ kalisalétrómot,
20 „ kénsavas ammoniak, ezen keverék

100 részben tartalmaz 13 rész foszforsavat, 13 „ nitrogent, 11 „ kaliumot.

Ezen tápsó-elegyet vagy magunk készítjük, vagy pedig már készen műtrágyakereskedésből szerezzük be. Ezen tápsó úgy van megválasztva, hogy különféle miveleti növényeink közepes trágyaszükségletének megfelel, azonkívül a trágyások megválasztásánál arra is voltak tekintettel, hogy abban a savak és bázisok egymást kiegészítő arányban foglaltassanak. Igen czélszerű ezen tápsót oly töménységű oldatban alkalmazni, hogy egy liter vízben 1 gramm tápsó foglaltassék.

Ily módon alkalmazva rendkívüli eredményeket értek el. Minél nagyobb terméshozamot ad egy gyümölcsfa, annál jobban kell azt megtrágyáznunk, mert nem csak a gyümölcsöt akarjuk táplálni, hanem a jövő évre képzett termőrugeket is, hogy nagy terméshozam után ne jöhessen oly esztendő,

melyben a fa egyáltalán nem ad hozamot. Gyenge hajtásokkal bíró gyümölcsfák igen hálásak az iránt, ha 2-3 hetenként ily tápsó-oldattal megtrágyázzuk őket. Idősebb fákat czélszerű augusztustól kezdve már nem trágyázni, mivel ily esetekben fejük már nem érik be tökéletesen.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Vöröslóhere. E héten is csöndes folyamata volt az üzletnek, a forgalomba került mennyiségek nem voltak jelentékenyek és ennek folytán az eddigi árjegyzések változatlanul maradtak.

Amerikai jegyzései tovább is olcsók, belföldi közép minőségű áru nem kelthetett figyelmet.

Luczerna. Belföldi árurol keveset halani, de keveset lehet látni is belőle. Proveneből már csak szórványosan érkeznek ajánlatok, jöllehet, hogy nem isigen van érdeklődés irántuk, miuthogy a tömegesebb szükségletnek zöme már fedezve lön. Ennél több figyelemben részesült az oiasz áru, minthogy ennek meglehetősen minőségeihez viszonyítva, az árak mérsékeltnek tekintethetők.

Baltaczim. Nehány kisebb tétel ajánlatot, amelyek jó áron csakhamar el is keltek.

Nyersáruért 100 kilónként Budapesten érte a következő árak jegyeztettek:

Vöröslóhere új	36—44 frt,
Vöröslóhere múlt évi	33—36 „
Luczerna	40—50 „
Mohar	5 ³ / ₄ —6 „
Bükköny	6—6 ¹ / ₄ „

Szerkesztői üzenetek.

F. S., Maros-Décs. Sajnálattalunkra újévi számunkra elkészen érkezett.

Sz. K., Budapest, Király-utca. Okát nem tudjuk, de nem is kutatjuk; az illetőt az „Otthon”-ban bármely napon 5—7 óra között megtalálhatja.

Egy balászfalvi előfizető. Anonymus beküldött közleményeket nem hozunk; ezen ügyben különben legcélszerűbb, ha az illetékes tanfelügyelőhöz fordul.

Tudakozódó, Kolozsvárt. Jövő hónapban minden bizonynyal, addig is kérjük szives türelmét; a kérdéses munka megjelenését tényleg az a bizonyos kolozsvári tanár ur késlelteti, pedig elég kár, lelkiismeretesebben kellene a dolognak utána járnia. Ára 3 frt.

X. Y., Balászfalva. Mindenestre márczius havában, addig aligha, mert sürgős szükség nem forog fenn.

Előfizető, Nagy-Enyed. Utasítottuk a kiadóhivatalt.

Bölcselelő, Gyulafehérvár. Sapienti sat.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-ár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

FOGORVOS

PERL JÓZSEF

American Dentist Dr. of Dental Surgery

Amerikában kiképzett

plombeur

e hó 10., 11. és 12-én, esetleg tovább is

a „Két hattyu” szállodában

1349 1-1 fog rendelni.

EGÉSZEN FRISSEN ÉRKEZETT.

Előre bátorkodom a birtokos uraknak szives tudomásukra hozni, hogy **valódi javított** Wermorel peronoszpor-permetezőim már utban vannak, ezekből a múlt évben is közel 40 drbot adtam el és aki csak tehetette, még utána rendelt; ez biztosítást nyújt, hogy ezek a legjobbak. Az idén érkezendők között még az a javítás is van, hogy folyadéktartójuk oly kemény érezből készül, mely képes a kékkő-oldat pusztításának ellent állani. **Legkönnyebben szétcszedhető**, bárki által igazítható és összeállítható. **Teljes jótállás** mellett árusítom el 12 és 14 frton. Ezek felől Deák Tamás ur, Budapest székesfőváros szőlő- és gyümölcsgazdasági intézője, úgy nyilatkozik, hogy ez idő szerint a legjobbak. Ugy a minta permetező, mint a nyilatkozat nálam már is megtekinthető. Kékkő **legerősebb**, legolcsóbb napi áron, nálam mindig kapható. Nemes acézből készült **kaszáimat** jótállás mellett jó előre szintén ajánlom.

Ajánlom minden háztartáshoz, különösen üzletek, pincék, raktárakhoz és csatornákhöz biztos, méreg nélküli

egérirtó

szereimet; az eredményért **szavatolok**, ellenben a pénz visszaadatik.

Raktár: **Bisztritsány Lajos** urnál Nagy-Enyeden.

Malárcsik G.
Sátor-Alja-Ujhely.

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizomnyosunk **Bisztritsány Lajos** urhoz Nagy-Enyedre nagyobb mennyiségű

ROMAN és PORTLAND CZEMENTET

küldünk. A beocsini cément legjobbnak bizonyult minden gyártmány felett. Bizomnyosunk bármely állomásra a fentebbi beocsini gyártmányokból legolcsóbban szállít bármekkora mennyiséget.

Tisztelettel

BECSINI CZEMENT UNIÓ.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinek ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatolok, ellenben a pénzt teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdiniát és orosz halakat** jutányosan ajánlok.

1345 1-52

Teljes tisztelettel
Bisztritsány Lajos.

Friss székely túró és kaskavál mindig kapható.

Steárin gyertya egy osomag 35 krajczár.

Kitűnő jó ízű cuka-kávé kilója 1.60, 2-2.10.

DIETRICH ÉS FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

TEA, RUM, COGNAC ÉS PALACZKSÓR NAGYKERESKEDŐK. FINOM LIKÓRÖK GYÁRA.

BUDAPEST. IV., RÉGI POSTA-UTCZA 10.

közvetlen behozatalú valódi

BRAZILIAI RUM-ja.

1325 4-4

Kapható: a bizományi raktárban: Bisztritsány Lajos urnál.

Előfizetési felhívás

„KÉPES CSALÁDI LAPOK“

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A „Képes Családi Lapok“ már a XX-ik évfolyamába lépett. Önérzettel jelentjük ezt a tényt a magyar olvasóközönségnek akkor, midőn egyuttal felhívjuk, hogy legyen szives továbbra is azon érdeklődést tanusítani lapunk iránt, melyet eddig tanusított.

A „Képes Családi Lapok“ multja legjobb bizonyíték a mellett, hogy míg egyrészt hézagot pótolunk, másrészt az olvasóközönség igényeit tökéletesen kielégítettük. Ismételtten elmondhatjuk, hogy kitűzött célunkat elértük, mert lapunk jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar család kedvelt házi barátja.

A „Képes Családi Lapok“ fennállása óta már több hasonirányú vállalat támadt, melyek részben megszűntek, részben tengődnek. Nem kutatjuk az okokat, hanem egyszerűen megköszönjük az olvasóközönségnek bizalmát s újból kérjük: előlegezzék azt nekünk lapunk XX-ik évfolyamára is.

A „Képes Családi Lapok“ a legolcsóbb és azért a legelterjedtebb képes hetilap! Megjelenik minden héten bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beköthető regénymelléklettel.

A „Képes Családi Lapok“ havonként kétszer „Hölgyek Lapja“ című félféves mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divattudósítással, s így egy külön divatlappal tartását feleslegessé teszi.

A „Képes Családi Lapok“ olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifju és öreg külön s együttvéve élvezettel olvashatja.

A „Képes Családi Lapok“ ba a régi és újabb irói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A „Képes Családi Lapok“ nak regényei, elbeszélései, rajzai, humoreszkjei, költeményei kedélynemesítő olvasmányok. Irányozkikeivel a társadalom minden kérdéseire kiterjeszkedik. Orvosi és egyéb cikkei pedig tanulságosak.

A „Képes Családi Lapok“ minden évben négy külön beköthető regényt ad mellékletül előfizetőinek.

A „Képes Családi Lapok“ boritka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza.

A „Képes Családi Lapok“ előfizetői díjtalanul közölhetik gondolataikat az „Előfizetők postája“-ban.

A „Képes Családi Lapok“ képei lehetőleg alkalomszerűek, díszesek és tanulságosak

A „Képes Családi Lapok“ a lehető legjobb cikkeket igyekszik nyújtani s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyítja immár XX. évi fennállása, mit eddig hazánkban egyetlenegy hasonló irányú lap sem volt képes elérni; bizonyítják továbbá azon előkelő és kitűnő irók és írónők nevei, kiknek nagybecsű műveit csaknem minden számban élvezheti az olvasó s akik közül büszkén említjük fel dr. Tolnai Lajos szerkesztőn kívül: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Radó Antal, Rákosi Jenő, Temérdek (Jeszenszky Dániel), Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Tölgyesi Mihály, dr. Feleki Sándor, Méry Karoly, Jámbor Lajos, Dombai Hugó, Kenézy Csátár, Pécsi D. Anzelm, Kósa Ede; — Beniczkyne Bajza Lenke, B. Büttner Lina, G. Büttner Julia, Tutsek Anna, Buday Sándorné, Cserneczy Gyuláné, Nagyváradi Myra, K. Beniczky Irma, Mericzay-Karossa Irma, Fanghne Gyujtó Izabella, Abrányiné Katona Klementin, H. Havassy Ilona, V. Gaál Karolina, Karlovszky Ida, Harmath Lujza, Kéray Elza, Vörös Julianna neveit stb.

A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára a „HÖLGYEK LAPJA“ című divatlappal és regénymelléklettel együtt:

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok“ annak, aki az előfizetési összeget és azonkívül még 80 kr csomagolási és postaszállítási költséget egyszerre beküldi, elismerésül négy regényt küld díjtalanul.

A „Képes Családi Lapok“ mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, akik ez iránt — legelőszérűbben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ kiadóhivatala
Budapest, V. Vadász-utca 14. (Saját házában.)

1324 4-5

834—1897. sz.

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez 102 §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1897. évi 6388 számú végzése következtében dr. Garda Kálmán ügyvéd által képviselt öz. Zeyk Ferencné javára m.-sülyei Kozma Imre és Kozma Gyula ellen 90 frt s jár. erejéig 1897. évi október hó 15-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 780 frtra becsült 8 db ökrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. bíróság 4504—1897. számú végzése folytán 103 frt hátralék erejéig m.-sülyei végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközökre 1898. évi január hó 12-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1897. évi december hó 28.

Dergán János,

1347 1—1

kir. bírósági végrehajtó.

937—1897. sz.

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez 102 §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a marosújvári kir. járásbíróság 1897. évi 4848 sz. végzése következtében dr. Garda Kálmán javára m.-sülyei Milik Mártonné ellen 20 frt 70 kr s jár. erejéig 1897. évi november hó 27-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján foglalt és 388 frtra becsült buza, 2 tehén, 2 ökör, széna és esős tengeriből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. bíróság 5271—1897. számú végzése folytán 20 frt 70 kr tőkekövetelés, eddig összesen 28 frt 42 krban bíróság már megállapított költségei erejéig maros-szent-benedeki végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközökre 1898. évi január hó 21-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1897. évi dez. hó 28. napján.

Dergán János,

1348 1—1

kir. bírósági végrehajtó.

673—1897. szám.

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102 §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1897. évi 6101. számú végzése következtében dr. Gergely Albert ügyvéd által képviselt Solymosi és Koréh cég javára csekelaki Bellovári György ellen 175 frt s járuléka erejéig 1897. évi július hó 24-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján foglalt és 1435 frtra becsült 4 ökör, 1 ló, 2 tehén, 3 borjú, 2 székér, luczerna, széna, ekék, boronák és 100 kalangya buzából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. járásbíróság 3359—1897. sz. végzése folytán 175 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi január hó 3. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 75 krban bíróság már megállapított költségei erejéig Csekelakan végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközökre 1898. évi január hó 27-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1897. évi december hó 28.

Dergán János,

1342 1—1

kir. bírósági végrehajtó.

A Szentkirály-utca
68—70. sz. alatt levő
házas telek
örök áron eladó. Értekezhetni ugyanott.

1341 1—1

896—1897. sz.

Arverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102 §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a nagyszéchenyi kir. járásbíróság 15571 számú végzése által

Theil Pál ügyvéd által képviselt Göllner Mihály végrehajtó javára o-tordosi D. Nanu Dossius ellen 36 frt tőke és egyéb törvényes járuléka követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 500 frtra becsült 1 kazal széna és 1 kazal maglóherből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. bíróság 4906—1897. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, O-Tordoson végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközökre 1898. évi január hó 17. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108 §-a értelmében a legtöbbet ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t.-ez. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Maros-Ujvárt, 1897. évi december hó 23.

Dergán János,

1344 1—1

kir. bír. végrehajtó

Sz. 2264—1897. tkvi

Arverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közzhírre teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Dusa Szalomia késedelmess vevő, illetve Gib Niculae végrehajtást szenvedő elleni 279 frt 08 kr tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék kerületében a vizaknai kir. járásbíróság területén levő Örményszékes község határában fekvő 487 sz. tkjében A + 1, 3—6, 9, 10 r. 740 3, 2965-2, 3065/2, 3549 2, 3890 4, 1521 1, 1521 2, 503 2, 505 hr. sz. alatt felvett és jelenleg meg a Gib Niculae neven álló helyrajzi számú ingatlanokra az árverést 348 frtban ezennel megállapított kiküldési iratok elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi január hó 26-ik napjának d. e. 10 órája Örményszékes község-határában leendő megtartása nyilvános árverésen a megállapított kiküldési iratok alul is el fognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-ez.

42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60 t.-ez. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezeséről kiállított szabályszerű elismervenyt a szolgálta ni.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóságtól
Vizaknan, 1897. évi december hó 9-én.

Szentmiklósi József,

1343 1—1

kir. aljbíró.

759—1897. szám.

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102 §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a m.-ludasi tekintetes kir. járásbíróság 1897. évi 7487. számú végzése következtében Müller Mihály ügyvéd által képviselt dr. Lengyel György javára Hirsch Jakab ellen 920 frt s jár. erejéig 1897. évi szeptember hó 24-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 599 frt 30 krba becsült talpra épült épületek, ló, szar. vetőgép, löherfűtő, szeszkavagó, trieur, deszkák és marhaszokerek; továbbá 1897. szeptember 23-án lefoglalt és 1897. szeptember 24-én felülfoglalt 3 ló, brieska, 1 löszekér, biezikli, zongora, 2 ruhatartó és egyéb ruhadarabok, szenából álló ingóságok 1176 frt becsértékben nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a m.-ludasi kir. bíróság 5152—1897. számú végzése folytán 920 frt tőkekövetelés, ennek különböző határnapoktól járó 5% kamatai és eddig összesen 116 frt 39 krban bíróság már megállapított költségei erejéig Maros-Bogáton H. rseh Jakab lakházánál leendő eszközökre 1898. évi január hó 26-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ludason, 1898. évi december hó 28.

Moga László,

1345 1—1

kir. bír. végrehajtó.

Százezrei a
családoknak iszzák
előszeretettel
naponta a

Eljen! eljen!

**Kathreiner-féle
Kneipp-malátakávé.**

Mentes a babbávnak egészségre értalmas alkotórésztől. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át felnőttek és gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkifőkébb pötléke a babbávnak, valamint ajánlásra legmóltóbb vegyülete is annak. Tekintettel az egészségre és takarékoságra; a valódi Kathreiner-nek többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Óvás az értéktelen utánzatoktól.

1897 1—12